Nagyvárad, 1897. III. évfolyam 45. szám. Csütörtök, február 25.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 » 50 »
Helyben ha.nos nordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . 2 » 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 24.

Európa képmutatása.

Már megint nem lesz a háboruból semmi, — sóhajtoznak azok, akik egy kis valódi szenzácziora vágyódnak. A légkör csendes, semmi zaj nincsen, csak a diplomaták tanácskozása, jövés-menése, forgolódása hallszik, — no meg Poroszország próbálja ki az új »melinit« lövegeket Kréta szigeténél, a hova most minden hatalom siet, hogy több évtized szellemes találmányait kipróbálja. Elvégre mért is ne tenné, mikor meg van az alkalom. Ember anyag talán csak van még Kréta szigetén; csak tán nem ölték mind le egymást a szigetlakók. Van még várszánez is, meg várfal is a melinit lövegek számára; sőt még van — de már ez csak ritkaság számba megy — le nem égett háztető és ép ember. De egyet már a nagyhatalmak a ritka látványosságra összecsoportosult hajói hiába keresnek Kréta szigetén és ez *a fel nem izgatott kedély*. Pedig talán csak egy csendes, higgadt, megfontolt agy tudna Kréta szigetén rendet csinálni s nem a nagyzási hóbortban szenvedő Görögország fanatikus sáfárai.

A légkör csendes, a politikai légkör, — de olyan csendesség ez csak, mint ami a nagy viharokat szokta megelőzni, hogy a levelek ugyan csak alig zörögnek, de a távolból már látszik közeledni czikázó villámaival a komor fekete felleg.

És mit mond erre az európai diplomaczia? Elhangzanak a szokásos chablonszerü szavak, hogy a főczél Európa békéjének fenntartása; Törökország integritása, Görögországnak a rendes mederbe való szoritása. Kréta kormányzatára nézve pedig merültek fel többféle tervek, melyeknek egyikét-másikát (nemzetközi csendőrség) talán maga a diplomaczia sem veszi komolyan; de mi sem. Mi nem beszélünk sárga meg kék könyvekből, sem diplomacziai tanácskozásokból, sem pedig titkos sürgönyváltásokból, de előttünk fekszik a történelem, mely azt tanitja, hogy a nép ideálokat, ha csak azok maguktól el nem mulnak, — elfojtani nem lehet s ezt tenni épp oly non sens, mint háboruba küldeni a népet, mely egy cseppet sem lelkesedik a háboru mellett. György király meghódolt a nemzeti ideálnak s most oly erősnek látja trónját, mint soha. S ha a görög király, — mint hirlik — maga venné át a hadsereg vezényletét, akkor a görög nép szivében felelevenülne Ageszilaosz képe s a görög nép a fogyatékos fegyverzetet spártai erényekkel helyettesitené.

A diplomaták nyilatkozatai szerint tehát a légkör csendes s mi ezekben a békés természetü nyilatkozatokban meg is nyugodnánk készségesen; ha azt nem vennénk észre, hogy a nagyhatalmak nyilatkozatai és tényei között nagy különbségek vannak. Törökország integritása és az európai béke a fő czél, de azért a Krétánál összegyült hajóhadak parancsnokai bekötött szemmel nézik Vassos ezredes viselkedéseit, a megsebzett emberek jajgatásait, a vukoliai torony ledőlését s a tettre vágyó német hajóhadat közös akarattal mérséklik.

Mi megnyugodnánk készségesen a békés nyilatkozatokban, csak azt nem tudjuk felfogni, hogy akkor Oroszország mi czélból összpontositja a Fekete-tenger partjára a hadtesteket; ahonnan 1828/53/78. években Románián keresztül betört s ennek meggátlására Románia miért készülődik.

Mi megnyugodnánk ezen békés nyilatkozatokban, csak azt jegyezzük meg, hogy békés időben az a 30,000 yatagán, amit Miklós fejedelem osztat szét Montenegróban — egészen szükségtelen. De mi még azt is látjuk, hogy a thesszaliai határon a görög csapatok és a török basibozukok már szembe néznek, hogy a Török birodalom élet-halálra készen, hol a kis-ázsiai, hol pedig az albán katonákat szervezi, hogy az európai börze egyik ájulásból a másikba esik. A magyar példabeszéd azt tartja: nem zörög a falevél, ha nem fujja a szél.

A városi ember, ha egy lőfegyvert akar kipróbáini, kimegy valami elhagyott helyre, s ott lövöldözik. A nagyhatalmak is érezve a válság kezdetét készülődnek a világháborura, — vagy pedig csak csendes osztozkodásra.

Sainte Hilaire.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Egy török fölkelés.

Németből: **TÁTRAHÁZI.**

1065-ben történt. A Beiram-ünnep második napján nagy embertömeg csoportosult félkörben Konstantinápolyban a Szóphia mecset előtt. A közepén egy fiatal ember ült feltünő szép habár a naptól barnitott arczvonásokkal; előtte asztal állott, rajta kardok, messinggolyók s más effélék. Teste felső részét zöld selyemből készült ruha födte, derekán pedig ezüst betükel kivarott öv szoritotta testéhez a nadrágot. Pompásan nézett ki e ruhában, melyet a fején egy kis csörgő sapka egészitett ki.

Ki ne ismerné fel benne a büvészt, a milyet a Beiram-ünnepen nem csak egyet lehet látni Konstantinápolyban s a kit rendesen csak »Zingarello-nak neveznek. Mutatványai oly ügyesek voltak, hogy még a legöregebb törökök is kénytelenek voltak bevallani, hogy ilyen ügyes Zingarellót még nem láttak.

Mint a villám úgy czikáztak a fényes kardok a levegőben, mély bámulatba ejtvén a nézőket. Majd egy galambtojást vett elő és elhelyezvén azt az asztalon erősen rávágott egy karddal, anélkül hogy csak meg is sártette volna a tojást; az egyik közel álló megakarván győződni, hogy igazi tojás-e, kezébbe vette, de már a leggyöngébb nyomás után, ott volt a széttört tojás a kezében.

Befejezvén az előadást szomorúan végig nézett a közönségen, mig szeme egy az első sorban ülő előkelő törökön akadt meg. Bostangi basa volt a fejédelmi kertek fő felügyelője és a szultán magán leveleinek őrzője.

— Ha oly nagy büvész vagy — szólt hozzá a basa — bizányára jósolni is tudsz?

Az ifju Zingarelló meghajtotta magát.

— Nos hát mondd meg, mi a szultán kedvencz virága?

— Az aleppói mákvirág — felelé minden habozás mélkül az ifju.

— Mikor szokott a szultán aludni? — kérdé tovább Bostangi, ily nehéz kérdéssel akarván meg fogni az ifjut.

— A szultán nem szokott aludni — felelte az bátran.

A basa összerezzent s gyorsan körül nézett, hogy nem hallotta-e más is e szavakat. Felállott s magához intvén az ifjut azt kérdé tőle halkan: — megtudnád mondani, melyik feleségét szereti legjobban a szultán?

— Igen — volt a rövid válasz — Aszarachát szereti legjobban.

Bostangi erre felszólita az ifjut, hogy kövese a palotába.

* * *

A török szultánok történetében gyakran találkozunk a szomoru ténynyel, hogy a trón betöltése katonák törvénytelen önkényétől függött. III. Szolimán véget akarván vetni ezen önkénynek életével lakolt.

A janicsárok, kiknek a szultán nagybátyja Mustapha vezetése alatt segiteniök kellett volna, éppen ennek parancsára álnokul megölték őt. Mustapha leghőbb vágya az volt, hogy ő jusson a trónra.

Ily galádsággal trónra jutván, egész eddigi uralkodása folytonos remegés és félelem közt telt el. Természete aljas, hazug és jellemtelen volt. Palotájába elzárkózva élt, idegen görög katonák képezték az örségét.

Csak eunuchok, törpék és bohóczok mehettek hozzá.

* * *

Az alatt, mig a Zingerelló a mecset előtt mulattatta a közönséget, a szultán palotájának legrejtekebb szobájában drága kereveten feküdt nagyon unatkozva, nagyon rossz kedvben volt, ugy hogy az udvari bohóczok s törpék minden fáradozások daczára még egy mosolyt sem tudtak a szultán arczáról varázsolni s igy magára hagyták.

Nem sokára széjjel vált a nehéz függöny s a szultán elé lépett Bostangi basa.

— Mit akarsz? — szólitá meg a szultán.

— Egy büvész vár odakünn, talán kegyeskedik fölséges Uram beereszteni, sok mindent tud az, jósolni is tud.

— Bocsásd be!

A basa mélyen meghajtván magát eltávozott.

Nem sokára belépett az ifju.

— Mi a neved? — kérdé Mustapha.

— Nevem Mehalle.

— Hazád?

— Nekünk nincs hazánk, ma itt, holnap ott vagyunk.

— Hány éves vagy?

— Öt éves voltam, mikor te először felövezted a szultáni kardot.

— Honnan jösz?

A krétai csendőrségről.

Káneából irják: Csodálatos, hogy a legutóbbi mozgalmas események folytán sem állott be szünet vagy szélcsönd a krétai csendőrség szervezése körül. A nemzetközi csendőrség három százada már fel van állitva, ezek lesznek a csendőrtest minta-századai. Ezenkivül még tizenhárom századot szerveznek, ugy hogy a csendőr-test összesen tizenhat századból fog állani. A krétai csendőrség kebelében aránytalan nagy számban voltak képviselve a montenegróiak, sokakat gondolkozóba ejtett az a körülmény, minélfogva egy hatodára szállitották le a létszámukat. Eredetileg harminczhatan voltak felvéve s valamennyien kitünően beváltak. A csapat parancsnokságát ideiglenesen egy német-alföldi vezérkari tiszt viszi, de komoly jelölt a parancsnokságra egy nyugállománybeli osztrák-magyar ezredes is. Egyébiránt nem valami nagy a vonzereje ennek az intézménynek, a vállalkozókat meglehetősen behüti és elriasztja a belépéstől az a tapasztalat, hogy a fizetés, »utólagos« a mi a török birodalom mai pénzügyi helyzete mellett nem nagyon biztató. Giesl konsiantinápolyi katonai meghatalmazttunk, a kinek nagy érdemei vannak a szervezési munkálatokban, beadta ugyan már kérvényét, hogy e missiótól felmentessék, de egy ideig még megmarad a helyén. Giesl mióta a szigeten van Pintér örnagynak, az osztr.-magyar konzulnak a vendégszeretetét élvezi s ugy ő, mint Pintér, valamint a »Mária Therézia« parancsnoka: Brosch sorhajókapitány is köztiszteletet és becsületet vivott ki magának a távol eső ponton katonai magoktartása és erélyes fellépésökkel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 23.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Lakatos, Eszterházy, Molnár.

A kormány részéről jelen van. Bánffy.

A részletes tárgyalás során, az általános földmivelési vitának másodvirágzásában gyönyörködhetett a t. Ház! Az első beszéd miniszteri fölszólalás volt. *Darányi* miniszter *Rigó* Ferenczcnek a borhamisitás dolgában tegnap mondott szavait helyesli s kijelenti, hogy a költségvetés letárgyalása után szaktanácskozást fog egybe hivni s azon határozták el vajjon nem lessz-e szükség a törvény szigoru módositását, olykép, hogy Ausztriával együtt járjunk el. Tagadja Bodával szemben, hogy a bor olcsó volna; a tolnai borvidék fölvirágoztatása érdekében két állami szőlőtelepet fog a kormány létesiteni. . . .

Rigó Ferencz: Perczel miniszter!

Terényi Lajos: A tárgyalás alatt levő két tétt közt az átruházást kéri.

Szilágyi elnök: Dehogy, előadó ur, hiszen most másról kell határoznuk. (Derültség.)

Terényi Bocsánat.

Szilágyi elnök (mosolyogva): Persze, persze, még nagyon korán van.

A kincstári birtokok tételénél Szende Béla kérdésére Darányi miniszter megjegyezte, hogy az állami vagyonok eladásánál nem lehet eladásánál nem lehet eltekinteni a nyilvános árveréstől mert ez állami érdek. Kivételes esetekben igen szegény község javára lehetne csak eltekinteni a nyilvános árveréstől.

Károlyi Sándor gróf Heltainak azt feleli, hogy vele nem vitázik abban, vajjon ő hogyan gondolkozik és hogyan cselekszik. A gabona fuvardijakra vonatkozó vádjának azt feleli, hogy ő a fluktuális fuvardijakat akkor kérte, a mikor Baross a vámtariffára még nem is gondolt. Ma nem az a probléma, hogy miképp termeljünk többet, hanem az, hogy miképp értékesitsük jobban termékeinket. Ő a hitbizományok kérdését nem akarta csak ugy per taupentem elintézi, a minthogy azt sem akarja csak ugy mellékesen elintézni, hogy a lengyelországi zsidók beözönlését miképp kell megakadályozni. (Zaj. Mozgás. Tetszés.) Darányi tegnapi beszéde egygyel több okot szolgáltatott neki arra, hogy a liberális párt liberálizmusától irtózzék. Benn van a levegőben az, hogy a kormány a szövetkezeti kényszert akarja behozni. Tisza gróf erre azt mondta: Károlyi gróf gyanusit. Hát igen is, nekem gyanum van a Tisza gróf és társai merkantilizmusa iránt s e gyanumban Darányi miniszter tegnapi beszéde megerősitette. Leginkább bántja a szónokot az, hogy ma ez országban mindenütt a plutokrata-szellem uralkodik s az süti bélyegét a korra. Vajjon nem a merkantil irányzat tulkotrását hirdeti-e a román buzabehozatalának megengedése? Tisza István tisztességesnek nevezi a határidőüzletet. Jó, de közgazdaságilag veszedelmes, mert lenyomja az árakat minden reális ok nélkül. Micsoda kivánság az Tiszától, hogy a magyar gazdaember is menjen a tőzsdére játszani? Nem beszél ő, a szónok, általában az ingó tőke ellen, hanem valamely tőkének a kinövése ellen. Mi az, hogy a mig az osztrák-magyar banknál 4 százalék a kamat láb, ennek a kölcsöne, a mire eljut a néphez, már 15 százalék? Az nem elég, ha az igazságügyminiszteriumban törvényjavaslatot készitenik, hanem általában véve rendezni kell a hitelügyet. Tisza azt mondja magáról, ő nagy agrár. Hát hiszen a fát gyömölcséről ismerni meg. A Tisza István gróf könyve érdekes könyv, de az egész fejtegetés az agrárizmus ellen irányul, ugy tünik föl, hogy az agrárizmus nézet ölti magára, hogy a merkantilizmusnak használhasson s báránybőrt vesz magára a farkas, hogy jobban ragadhasson. (Tetszés baloldalon.)

Végh Artur adatokkal igyekszik megczáfolni Károlyi Sándor grófnak azt a vádját, mintha a kormany és a nagy bankok a hitelszövetkezetek ellen dolgoznának. Arra kéri a minisztert, hogy ne engedje magát az álliberálizmus hamis jelszavai által az eddigi követett iránytól eltántoritani. *Asbóth* János szóvá teszi a kisebb mezőgazdasági produktumok elárusitóinak azt a panaszát, hogy a vásárcsarnokok miatt a házakban való elárusitást nem engedik meg. *Rosenberg* beszélt ezután a buzaprémiumról, a mikor rohanva rohan a terembe *Zichy* Jenő gróf, a ki Rosenberg előtt volt fölirva, és lázasan gombolgatja a kabátját.

— Már itt vagyok! T. Ház!

— Kérem! szólt *Rosenberg* s előbb a Károlyi gróf, majd a Polónyi és végül a Heltai beszédével polemizált.

Gr. *Zichy* Jenő a teatermelés meghonositásáról szól.

Gr. *Tisza* István Károlyi Sándorra azt mondja, hogy olyan non halans-szal idézte az ellene szólók beszédjét, hogy a legtöbb esetben egészen mást czitált, mint amit ők mondtak. A mi a »merkantilizmus tulkapásait« illeti, e fölött sokat gondolkodott, hogy mi lappang e kifejezés háta mögött. Nem tudott egyéb eredményre jutni. minthogy ez egy üres, a gyöngék felizgatására szolgáló jelszó. Ami Károlyi azt a nézetet illeti, hogy ne adjunk borotvát, tüzet a gyermekeknek — a magyar népnek — kezébe erre az a megjegyzése, hogy Károlyi nézheti az ő különös álláspontjából gyermeknek a magyar népet, — ők azonban felnőtt embernek nézik, akinek be van nőve a fejelágya. (Ellenmondás balfelől.) Károlyi panaszkodik a takarékpénztárak ádáz versenye ellen, melyeknek ki van szolgáltatva a kamatláb; ő azt hiszi, minél ádázabb ez a verseny, annál inkább a közönség érdekének tesz szolgálatot.

Végül reflektál Károlyinak arra a megjegyzésére, hogy ő (Tisza) nagy agrárnak tartja magát. Erre megjegyzi, hogy sohase tartotta magát annak, már csak azért se, mert irtózik a jelszavaktól. Az ilyen jelszavak alatt mindenki azt éri, amit akar. Azt ugy interpretál-

---

— Moreából, uram! — különösen hangsulyozván az első szót.

— A szultán egy pillanatig hallgatott, aztán igy szólt:

— Jól van, minthogy megtudod mondani a jövőt, próbára akarlak tenni.

— Te mondád uram! a ki az esteli csillagot feljönni látja, annak csak hátra kell fordulni, hogy a leáldozó nap utólsó sugarát lássa.

— Nos hát mondd meg nekem, hogy végeztem tegnap a mosakodásokat?

— Az elsőt kanári, a másodikat cyprusi, a harmadikat pedig chissi borral.

A szultán elmosolyogta magát, mert tényleg úgy volt, s még sok más dologban is át szokta lépni a korán törvényeit.

— Tudod-e szólt most a szultán — hogy hatalmamban van téged lefejeztetni?

— Kétségkivül, hiszen a spanyol borkereskedőt is lefejeztetted.

A szultán megelégedését fejezte ki azután pedig igy szólt.

— Hány évig fogok még élni?

Mehalle most oda lépett a szultánhoz s annak kezét megfogván, kezdé annak vonásait vizsgálni, aztán pedig az ablakhoz lépett szemeit az ég felé irányitva.

— A Beiran ünnepi tüzek megvilágitják a nagy mecset kupolaját, az est már nincsen távol — szólt ünnepélyesen az ifju.

A szultán félve várta az ifju feleletét, de ez tovább folytattá: — A hanyatló nap sugarai még elrejtik előttem a csillagokat, majd mikor az esti csillag, akkor adok uram választ.

— Nem vagyok hozzászokva a várakoztatáshoz — szólt türelmetlenül a szultán, — de most az egyszer várni akarok, ha addig el tudod üzni unalmamat.

— Mivel szórakoztassalak uram?

A szultán szenvedélyes sakkozó volt, igy hát egy sakk parthiet ajánlott; országának nagyjai közül nem egyet tett már tönkre, sokat életétől is megfosztott. Mehalle mindezeket nagyon jól tudta, de azért elfogadta a játékot.

— Jól van, de hát mit fizetsz nekem, ha veszitesz? — szólt a szultán megjegyzendő usak nagy összegekben szokott volt játszani.

— Ha veszitek mindenemet, életemet s szabadságomat adom neked, de hát ha én találnék nyerni?

— Ha te nyersz, kapsz egy rabszolgát.

— Ez kevés!

— Hát kapsz még egy szép paripát.

— Az nem kell nekem; de volna kivánságom, uram. Eddig elég szegény voltam, más ruha nem födte testemet csak a büvész köntöse, de azért boldog és szabad voltam, most azomban egészen átadom magamat és minden tudományomat neked, szolgád akarok lenni, ha megengeded, hogy csak tiz perczre fölvehesem magamra fejedelmi köntösödet és ama félelmetes turbánt és igy csak tiz perczig ülhesek királyi székedben körülvéve rabszolgáidtól.

A szultán kénytelen volt elnevetni magát e furcsa kivánság hallatára — te akarsz a nagy kalifa trónusán ülni, igazán szépen nézhetnél ki ez öltözetben te bohócz, szeretném látni, hogy adnál audiencziát az ország nagyjainak.

— Egészen a te akaratodtól függ látni e játékot.

— Nos hát jól van az alku áll.

A játék megkezdődött — de nagyon rövid volt.

A szultán veszitett, de daczára annak, jó kedve volt s csakhamar hozzá fogott a vetkezéshez.

Mehalla szépen felvette a fejedelmi öltözetet, a szultán pedig az órára mutatván igy szólt — Ha a mutató nyolczat mutat, törlesztve lesz tartozásom, s ezentúl az én jóslóm leszel. — Mehalle leült maga mellé vette az éles kardot és behivatta a kün várakozó urakat. Egy pillanat allatt meg telt az egész szoba különféle török főurakkal.

A szultán egy kis mellékdivánon feküdt majd megfult nevetésében annyira tetszet neki a dolog.

Most meggyujtották Mehalle intésére az összes gyertyákat és sugárzó fény árasztotta el a pompásan berendezett szobát. Mindenki a legnagyobb tiszteletet tanusitotta Mehalle iránt, ki kiegyenesedve fejedelmi tartással állott a gyülekezet előtt; a szultán már-már gyanakodni

ják a különféle körökben, ahogy akarják. De ha az agrár szó alatt Károlyi azt érti, hogy magyar gazda, hát ilyen értelemben annak tartja magát. S habár az utóbbi években más téren érvényesitheti ugyan munkásságát, de legboldogabb éveit, habár szerény keretekben is, a mezőgazdaság terén töltötte el s ma is munkásságának sulypontját oda helyezi, olyan magyar gazdának tartja magát, mint bárki más. A magyar gazda sorsát szivén hordja, reméli, hogy a mezőgazdasági helyzet az ország fejlődésével együtt jobbra fog fordulni, de ehhez az is kell, hogy az ország békéje s a társadalmak közti jó viszony meg ne zavartassék. (Helyeslés jobbról.) A tételt elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Darányi földmivelésügyi miniszter: Előbb Zichy Jenőnek felel, a tea-termelésről. Nem hiszi, hogy nálunk sikerrel meg lehetne ezt honósitani, de a kérdést tanulmányozni fogja.

Zichy Jenő: T. Ház!

Darányi: Kérem, bocsánat, még másnak is akarok felelni. (Derültség.) Ezután Károlyi Sándor szavaira reflektál s kijelenti, hogy Magyarország érdekeit mindig meg fogják óvni.

Egy hang balfelől: Ausztriával szemben is?

Darányi: Igenis azzal szemben is. (Zajos helyeslés balfelől.) De természetesen ugy, hogy Ausztria érdekei is meg legyenok óva. (Derültség balfelől, helyeslés jobbról.) Csak nem képzelnek a képviselő urak olyan szerződést, melyben az egyik csak nyerjen, a másik csak veszitsen. Mi becsületes szerződést kötünk. (Zajos helyeslés jobbról.) A tételt elfogadásra ajánlja.

A tételt ezután megszavazták s elfogadták a hátralevő tételeket is.

Elnök: A földmivelési tárcza ezzel be van fejezve. (Éljenzés jobbról.) Az ülést 5 perczre felfüggesztem.

Szünet után több bizottság jelentése következett.

Perczel belügyminiszter felelt Kubik interpellációjára, melyet a Ház tudomásul vett.

Makfalvy képviselő az utczai hirlap elárusitás ügyében interpellálta a belügyminisztert. Felemlitette az e téren napról-napra tapasztalható visszaéléseket.

Perczel miniszter nyomban felel az interpellációjára. Kijelentette, hogy már intézkedett, miszerint az utczákon az elárusitók mást ne kiálthassanak, mint a lapok czimeit.

A sajtó ünnepe.

— Február 24. —

Soha impozánsabb módon nem nyilvánult a közönség rokonszenve, mint a tegnap este tartott hirlapiró ünnepélyen.

Zsufolásig megtöltötték a terem minden zugát, felhangzott a tapsvihar s ez volt jutalma azoknak az embereknek, kik idegsorvasztó éjjeli munkában töltik el életüket s legelső előttük a közönség érdeke.

Eljött a közönség, mely lesi, várja a naponkint megjelenő fris lapokat s élvezi azt, mit verejtékezve irt össze egész éjjelen a zsurnaliszta.

Jól esett látnunk, hogy az a közönség helyt áll akkor is, midőn jótékony czélról van szó.

Ami magát az estélyt illeti, kitünően sikerült. Igazi irói estély volt. Sziporkáztak az ötletek, versengett az ötlettel a szellem s e versengésből fejlődött ki az a pompás hangulat, mely az egész estét kellemessé és sikeressé tette.

A műsor minden egyes pontját feszült figyelemmel hallgatta végig, a közönség, — nevetett ott, ahol nevetni kelletett s érzett akkor, midőn a hirlapirók nehéz sorsáról volt szó.

A jelenvoltak neveit ez alkalommal nem közöljük s azt hisszük, a közönség megfogja bocsájtani mulasztásunkat, hiszen oly sok nevet felirni valóságos csoda számba ment volna, kihagyni pedig valakit, éppen a mi ünnepélyünk névsorából nem akartunk. Ott volt Nagyvárad szine-java.

Igy a tények konstatálása után áttérhetünk az estély tulajdonképpeni leirására.

Már 7 órakor a város főbb utczáin egymást érték a fogatok, egy központ felé törekedtek és ez a központ a »Fekete Sas« nagyterme volt.

Pont fél nyolczkor már zsufolva megtelt a terem s igy az estét meglehetett kezdeni.

A notabilitások közül jelen voltak: Beöthy László főispán, Pokorny Herman, Balázsházy Bertalan, Szunyogh Péter, Konrád Márk stb.

Nagy közönség jött be a vidékről is s a legkitünőbben mulattak mindvégig.

A müsor első pontját a katonai zenekar előadása képezte. Az ismert bravouros előadás Herncsirek Ottó karmestert dicséri.

Ezután György Ilona lépett a pódiumra és Fehér Dezső ügyes prologját szavalta el, kedvesen s a közönség szivéhez szóló közvetlenséggel.

Déry Jenő az aradi szintársulat kitünő notistája, valóban meglepte a közönséget. Oly szép üde hanggal rendelkezik, hogy élvezet hallgatni. »Bajazzók« és »Fauszt« operából énekelt.

Megyery Dezső páratlan és izléses humorral adott elő egy vig monológot, a közönség állandó derültsége közepette és ez a derültség volt az ő legnagyobb jutalma.

Ezzel kezdetét vette, a közönség által várva várt pont, az eleven ujság »szerkesztése«.

Legelőször Lovassy Andor tudomására hozta a közönségnek, hogy egy politikai lapot akart szerkeszteni s leteszi a kaucziót hamis bankókban.

Kezdődött a lapszerkesztés. Dr. Váradi Zsigmond előadta a vezérczikket, hivatását és szokott tartalmát, s felolvasása a közönség méltó elismerésével találkozott.

Lovassy Andor, a »Tárcza« rovatban humoros volt. A legjavából, szelleme legkitünőbb részéből vette az előadás tárgyát s nem hiányzott belőle az őt népszerüvé tevő »török« beszéd sem.

Dr. Vucskics Gyula, lapunk felelős szerkesztője a »Társadalmi czikket« irta. Szerénységünk tiltja őt dicsérni.

Dr. Dési Géza az országgyülési rovatot töltötte be, kitünő előadással és pompás gondolatokkal.

Fehér Dezső szellemesen csicsergett a borgisban, Dr. Bodor Károly pedig a »Tudomány és irodalom« unalmas rovatát ruházta fel élénkségével és kitünő előadásával.

Szalóki, rövid de velős volt a »Szinház« rovatban. Nagy Endre a halálozás és hymen hirt irta meg. Halász Lajos ügyes és élénk volt a hirrovatban.

A »Törvényszéket« Kerényi Miklós referálta. A »Távirat« rovatot pedig Vidosics Gyula ruházta fel humorral és élénkséggel.

A »Közgazdaságban« ügyes és szellemes volt dr. Sarkady Lajos, az »Egyletben« pedig dr. Adorján Ármin.

Adorján Emil »nyiltteréhez« nem kell kommentár, higgadt volt és kellő goromba, a »Leánder« nevet csak ragyogóbbá tette ezzel.

Végül Láng József a nyomdáról csevegett s ezzel az — ujság készen volt.

Egy kis szünet után a katona-zene játszott s következtek az estély fénypontjai s kik lehettek volna mások, mint az estélyen való közremüködésre jött kiváló müvésznők és müvészek.

Balassa Jenő igen szépen adta elő Benedek Elek kedves rajzát, »A beszélő babát.«

Pompás, elragadó volt Delli Emma, aki könnyed, csevegésszerü modorban elmondott »Férjhez menjek-e?« czimü monologgal valóságos tüntetésszerü tetszést aratott.

A nagyváradi közönség egykori kedvencze Örley Flóra pedig egy müdalával és több népdallal, a melyeket pompásul adott elő, szünni nem akaró tapsvihart keltett. Többször megkellett jelennie a pódiumon s az általános tetszés még akkor sem szünt meg, mikor a programmot egy szép dallal megtoldotta.

Végül Megyery élénk tetszés és derültség mellett Lovassy Andornak sok tekintetben aktuális és sikerült epilógját szavalta el.

Ezzel végett ért az ünnepély s kezdetét vette a társasvacsora, melyen szónoklatokban nem volt hiány. Lovassy a közönségre, dr. Váradi a közremüködött müvésznőkre és müvészekre, Fehér Dezső Megyeryre, Lovassy Andor humorosan Leszkay Andrásra, Dr. Vucskics Gyula a hirlapirókat pártolo közönségre üritették poharaikat.

---

kezdett. Mindenki bámulta és csodálta a szép ifjut.

Mosolygó arczczal üdvözölte Mehalle az urakat, azután igy szólt: A hivek térjenek vissza a mecsetbe és imádkozzanak az uj szultánért. Mustapha sirboltja Skutariban a halottak városában nyittassék ki.

— Ti kincstartók pedig oszszátok szét Stambul szegényei között a kincseket, miket a boldogult szultán gyüjtött!

— Elég! te bohócz — kiáltott Mustapha hirtelen, midőn látta, mily kétségesen teljesitik Mehalle parancsait.

— Még én parancsolok, a mutató még nem mutat nyolczat, mit türelmetlenkedel annyira megtudni sorsodat.

Az udvaronczok a fővezérek egészen oda voltak bámulatukban nem tudták mire magyarázni a dolgot.

— Mustapha-folytatta Mehalle-te megakartad tudni halálod óráját. Ime én megakarom neked mondani sőt oly nagylelkü vagyok megmondani milyen halállal fogsz kimélni. Mufli lépj előre.

Az megjelent és Nehalle igy szólt hozzá — Te, ki a próféta könyvét olvasod, te az ország legfőbb birája, mond meg ennek az embernek itt, mit érdemel a fösvénység, a csalás mit érdemel az, aki elrejtőzik hogy a törvényeket megszeghesse, a ki hatalmát csak arra használja hogy a szegényt elnyomja a gazdagot pedig tönkretegye, a ki az erényt lábbal tiporja

Ere rendkivüli nagy felháborodás keletkezett a jelenlevők közt. Mustapha sápadtan és reszketve nyult tőre után.

A mufti igy szólt: — e tettek legkisebbike is megérdemli a halált.

— Ime Mnstapha hallottad. A nagy próféta halálra itélt. Mustapha erre rá akarta magát vetni az ifjura, de e perczben megragadták a rabszolgák és zsinórt vetettek a nyakára.

— Ki vagy te nyögött a szultán?

— Nem szükséges elmondanom, hisz tudod. Éppen ma tizenöt éve ugyan azon a helyen, a hol te ma megfogsz halni, esett el egy férfi a te parancsodra a katonák döfései alatt, te pedig elfoglaltad az ő trónusát: e férfi volt az én atyám, a szultán. Igen, én vagyok Szolimán fia. Családomat kiirtottad, engem pedig felcseréltél egy rabszolga fiával és igy életben maradtam. En vagyok az »esti csillag« én vagyok a szultán Amurath.

Az ifju eme föllépésevdl egészen megnyerte a fő vezéreket. Ismét maguk előtt vélték látni a fiatal győzelmes Szolimánt. Még egy pillanat és aztán felharsogott az — »Éljen Amurath«.

A nép ujongott, de éppen akkor végezték ki Mustaphát is, az óra mutatója éppen nyolczat mutatott.

Hamzsa Gyuszi zenéje mellett tánczra perdült a fiatalság s pompás jókedvvel éjfél utánig együtt maradt a nagy társaság.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Márczius 1. Megyei közigazgatási ülés, d. e. 10 órakor.
» 2. Sebes-Körös társulat közgyülése d. u. 3 órakor.
» 4. Közigazgatási ülés a városházán, d. u. 3 órakor.
» 10. Németh Sándor sajtópöre dr. Péchy Károly ellen.
» 11. Városi közgyülés d. u. 3 órakor.
» 19. Katonai lóvásár Nagyváradon.
» 17. Megyegyülés, d. e. 9 órakor.
» 14. Sajtópör a Szabadság ellen.
» 23—április 2. Fősorozás.

* **Ebéd a miniszterelnöknél.** Bánffy Dezső báró miniszterelnök tegnap délután 3 órakor ebédet adott, melyre Kiss Albert székelyhidi képviselő is hivatalos volt.

* **Majláth Gusztáv grófot** husvét utáni második vasárnapon szenteli Komáromban püspökké Császka kalocsai érsek, mint az erdélyi egyházmegye metropolitája. Az érseknek Hidassy szombathelyi püspök és Boltizár cz. püspök, esztergomi érseki helynök fognak a szertartásnál segédkezni. Majláth koadjutor-püspök egyelőre, mig a püspöki széket valósággal elfoglalja, főképen a r. k. státus ügyei miatt, Kolozsvárott fog lakni.

* **A káptalani uradalom kérvénye**. Nagyvárad határában, a Jégpinczétől balra eső, Sályi községbe vezető utvonalon az Aduna patak keresztül folyik a közlekedési uton és semmi hid nincs, hogy a községek szabad forgalma biztositva legyen. A községek már felszólaltak Nagyvárad városánál, egy hid épitése miatt. Most a nagyváradi l. sz. káptalani uradalom intézett kérvényt a városhoz, a melyben felsorolja a forgalmi akadály által okozott károsodást s kéri az Aduna patakon egy hid mielőbbi kiépitését.

* **Apponyi Albert gróf** jegyese azt az óhajtását nyilvánitotta, hogy a magyar főpapság egyik tagja kösse meg házassági frigyüket. Ennek folytán, mint értesülünk, Szmrecsányi Pál szepesi püspök fogja Apponyi Albert grófot és jegyesét márczius hó 1-én a bécsi Dietrichstein-palota kápolnájában megesketni.

* **A tanács és a szakbizottság**. A megyei közkórházban épiteni szándékolt szalmaégető kemencze már sok szóharczra és hirlapi vitára adott alkalmat. A közegészségügyi bizottság szabálytalanul összehivott első ülésén bizonyos kikötésekkel a kemencze felépitését megengedhetőnek tartotta. Ugyanezen szakbizottság egy későbbi ülésén ellenkező álláspontot foglalt el és a kemencze épitését, közegészségügyi szempontból nem véleményezte. A városi tanács azonban, ugy látszik nem nagyon vette figyelembe a közegészségügyi bizottság véleményét s az épitkezési engedélyt megadták a szalmaégető kemenczére. Mint értesülünk, az érdekeltek megfelebbezik a tanács ezen határozatát.

* **Halálozás**. Mély részvéttel vesszük a következő gyászhirt: Szabó János körjegyző mint férj; Szabó Mariska és férje ifj. Rudolfszky József, valamint gyermeke; ifj. Szabó János és Szabó Anna mint gyermekei; Venter Viktor neje és gyermekei mint testvér és még számos rokonok nevében is mélyen szomorodott szivel tudatják, hogy szeretett hitves, anya, nagyanya, anyós illetve testvér és rokon Szabó Jánosné, szül. Venter Laura folyó évi február hó 24-én, hosszas szenvedés után, életének 38-ik, boldog házasságának 23-ik évében történt elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 26-án délután 3 órakor Tőtösön lakásáról fognak a gör. katholikus szertartás szerint beszeltetni és örök nyugalomra helyeztetni. Tőtösön, 1897. február 24-én. — A gyászoló család.

* **A jegyzőknek nincs millenniumi ajándék**. Biharvármegye törvényhatósága az ezredév alkalmából elhatározta, hogy a tisztviselőknek a millenniumi évet háromszorosan számitja a nyugdij-jogosultságba. Később a községi és körjegyzők müködését méltányolván, kimondotta deczemberi közgyülésén, hogy a jegyzőknek a millenniumi esztendőt szintén háromszorosan számitja. A miniszter a tisztviselőkre nézve jóváhagyta a megye ezen intézkedését, a jegyzőkre nézve azonban feloldotta a határozatot, azon indokolással, mivel a jegyzői nyugdij-alap jelenleg is már tul van terhelve.

* **Az obsit.** A m. kir. honvédelmi miniszter legujabb rendeletével tudatja, hogy Péch Kálmán a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred kötelékéből elbocsáttatott.

* **Uj szivarok.** Jövő hónap elsején egy uj szivar jön forgalomba Braziliai virginia néven, melyből 100 db. 3 frt 65 krba kerül darabonként véve 4 kr. Ugyanekkor Memphis elnevezés alatt egy uj szopóka nélküli czigaretta is áruba bocsáttatik, melyből 100 db. 1 frt 80, egy db. 2 kr.

* **Épitkezési engedélyek.** Az épitési idény még be sem köszöntött, már is tömegesen érkeznek a városhoz az épitkezés iránti kérvények. A tegnapi tanácsülésen a következőknek adtak épitkezési engedélyt: Kalenda János Szent-László-tér, Grünberger Jakab Bánya-sor, özv. Papp Simonná Alsó-Pecze-utcza, Halász Lajos Nagy-Páris-utcza, Kolbai Lajos Szent-János-utcza, Kocsis Sándor Kis-Kut-utcza, Mokry János Nagy-Körözs-utcza, Kiss Károly K.-Pecze-utcze-utcza, Bás János Menház-utcza, Vasadi János Mocsár-utcza, Furka Ferencz Halász-utcza.

* **Apácza ápolók a közkórházban**. Biharmegye közkórházában uj év óta a szent-Ferenczrendi nővérek teljesitik a betegápolást. A vármegye ezen üdvös intézkedését a belügyminiszter jóváhagyta s erről értesitette a megye közönségét.

* **Felekezetnèlküliség** egyre terjed a siklósi járásban. A mult hét folyamán 54 oldi és 32 ujbeznápi lakos jelentette ki a főszolgabirói hivatalban, hogy felekezetnélküliek lesznek, Előzőleg is tömegesen jelentkeztek e czélból nagytótfalusi és kisharsányi atyafiak, nem különben Siklósról is 11-en. Érdekes, hogy a nagytótfalusiak, kisharsányiak és ujbezdániak már rég idő óta ugynevezett nazarénusok, mig az oldiak és siklósiak mind reformátusok voltak. Eddig összesen 140 en jelentkeztek felekezetnélküliek. E veszélyes kórnak terjedése valóságos csapás a református hitközségekre nézve is, melyek hiveik fogytával terheik alatt összeroskadni fognak. Mert kétségtelen, hogy az ily arányokban megindult mozgalom mindig többeket fog a felekezetnélküliség örvényébe sodorni ami szomoru bizonyitéka annak mily káros politikát üz a mai kormányzat a magyar néppel szemben.

* **A körözs-utczaiak kérelme**. A város egyik legnagyobb forgalmu utczája ez idő szerint, különösen heti vásáros napokon, Nagy-körözs-utcza. Az ottani lakosság körében mozgalom indult meg, hogy kérvény által hassanak a városra, miszerint az utczát az évek óta összegyült szemét és piszoktól takaritassa ki. Már sokan irták alá a kérvényt s közelebb beadják a városhoz.

* **Nèvváltoztatàs**. A belügyminiszter Drucker Arnold budapesti születésü, jelenleg a nagyváradi 4. honvédgyalogezredben szolgáló hadnagynak megengedte, hogy vezeték nevét »Dénesre változtassa.

* **Veszélyes esküvő.** Rossz nyelvek azt állitják, hogy nagy merészség kell a házasodáshoz. Vannak azonban sokan olyanok, kiknek egyáltalán nem tünik fel merészségnek a dolog, sőt némelyek mesterségesen is növelik e lépésnek veszedelmességét. Igy tett az az állatszeliditő, a ki egy oroszlánketreczben tartotta egybekelését leendő élete párjával. Az igazán merész férjjelöltet Fillis-nek hivják s Johannesbergben (Dél-Afrika) produkálja magát oroszlánaival. Az esküvő egy oroszlánketreczben ment végbe, melyben hat oroszlán volt. A bájos menyasszony, a ki sárga selyem ruhát viselt, egész bátran viselte magát, mert bizott vőlegénye oltalmzzó karjaiban, a lelkész azonban tanácsosabbnak tartotta kivülről ráadni az áldást a jegyesekre, a rácson kivül. Az egybegyült közönség és a szemtanuk a szertartás végével hangos éljenzésbe törtek ki, miközben a fiatal férjnek, a ki megszokott öltözékét viselte, sikerült menyasszonyát sértetlenül kivezetni az oroszlánkalitkából. A kik a menyasszony dicsőségét irigyelték, a jegyes pár boszántására azt a hirt terjesztették, hogy a vadak tejen és vizen nevelődtek. De azért bajosan utánozták volna a példájukat!

* **Végre-valahára.** Régen panasz tárgyát képezi, hogy Uri-utcza alsó végén, a Páris patak kőhidja mellett, a patak partja nincsen ellátva semmi korláttal s már több szerencsétlenség történt a hatóság gondatlansága folytán. Ennek a gondatlanságnak az volt az oka, mert a város azt akarta, hogy a fürdő tulajdonosa készitesse el a korlátot s védje meg a vizmosástól a partot. Végre tegnap intézkedett a tanács s utasitotta a mérnöki hivatalt, hogy a patak partját korláttal látassa el.

* **Hova lettek a ruczàk?** Szabó Lajosnak hat darab szép hizott ruczája volt. Tegnap reggel arra ébredt fel a tulajdonos, hogy majorságában nagy a riadalom. Felöltözött, de mire kiment, az udvar disze, Szabó Lajos gyönyörüsége eltünt, elveszett. Feljelentették a rendőrségnél s most azon a problémán törik éppen a fejüket, hogy hol leledzenek az éjjeli, — ruczát eltüntető büvészek.

* **Meglopott munkàs**. Rostás Gyula gőzmalmi munkás egy nagyváradi korcsmában szállt meg. Nyugodtan lefeküdt s reggel azon vette észre, hogy összes pénze, mely 12 frtnyi összeget tett ki, hiányzik. Egyenesen a rendőrséghez ment és panaszt tett az esetről.

* **Kegyelem egy gyilkosnak**. Az elmult esztendőben, éppen pünkösd vasárnapján véres gyilkosság történt Békés-Gyulán. Balázs András, a 101. gyalogezred háromszor szökött katonája szeretőjét, a szép Göndöcs Marit kicsalta a szőlők közzé s ott huszonkét késszurással meggyilkolta. A gyilkos dezertőrt elfogták s a hadbiróság halálra itélte. Hétfőn kellett volna Nagyváradon végrehajtani a halálos itéletet, de ekkora megérkezett a király kegyelme. A legfőbb hadur Balázs András büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át.

* **Elveszett szàzas**. Szegény Bauer Nándort még az ág is huzza. Nagy nehezen összekuporgatott egy százast, mely keserves munkájának gyümölcse volt. Mint valami féltett kincset, ugy rejtegette ezt a nagy bankót mellénye zsebében. Tegnap azonban azon vette észre, hogy a bankó nincs sehol. A rendőrségnek panaszolta el szerencsétlenségét, mely ezuton kéri a megtalálót, hogy adja vissza a szegény embernek ezt a reá nézve nagyon nagy összeget.

* **Éhes tolvajok**. Ugy látszik, néhány jómadár, kiknek kedvencz foglalkozása a lopás, — nagyon megéhezett. Nesztor Jánosné kéményében pedig egy egész disznó füstölt husa lógott. Szépen kieszelték a gonoszok, hogy miként juthassanak az orrcsiklandozó eledelhez. Gyönyörü taktikával le is emelték és megugrottak vele. A rendőrség most nyomozza az éhes tolvajokat.

* **Körözött sikkasztó**. Friedmann Gyula, volt kecskeméti kereskedő, kit jóhiréről Nagyváradon is mindenki ösmer, nagyobb pénzösszeget elsikkasztott és megugrott. A kecskeméti rendőrség átiratban kereste meg a főkapitányi hivatalt, melyben kéri a Friedmann körözését elrendelni.

* **Küry levele.** A Maypole Soap vezérképviselőségének Budapesten. Kötelességemnek tartom, hogy elismerésemet nyilvánitsam a kitünő Maypole angol festő szappanért, melynek festői eredménye valóban meglepett. A különböző szinezeteknek finomsága, frissesége és hogy ezen kitünő találmánynyal régi, hasznavehetetlen ruhákat egész ujjá lehet változtatni, várakozásomat felülmulta. Nem fogom elmulasztani a Maypole Soapot társaimnak legmelegebben ajánlani. Tisztelettel ***Küry Klára.***

EGYESÜLETEK.

A »Rabsegélyző egylet« választmányi ülése. A nagyváradi rabsegélyző egyesület f. hó 28-án az az vasárnap ülést tart, melyről a tagokat, ez egyleti elnök a következő sorokkal értesiti: Meghivás: A »Rabsegélyző egylet« választmányi tagjait tisztelettel kérem, hogy Vasárnap (febr. 28.) d. e. 11 órakor a fogházépületbe választmányi ülésre megjelenniszivesked jenek. Nagyvárad 1897 febr. 23. Gyalokay Lajos egyleti elnök.

IRODALOM.

— **Katholikus Pedagógia.** Havi folyóirat, szerkeszti és kiadja Gyürky Ödön. Egy hézagpótló és éppen ezért minden pártolásra méltó folyó irat jelent meg a fenti czimen. A középiskolai oktatásnak helyes és egyöntetü mederbe való terelését tüzte ki czélul a szerkesztő, még pedig tiszta katholikus irányu oktatást kiván, oly modorban, mely a másét ugyan ne bántsa, de a maga jussát se hagyja. Orömmel üdvözöljük e folyóiratot, mert nagy szükségünk van rá. A vallásos nevelés egyöntetüvé tétele régi kivánság, sok tószt elviharzott már a sikeréért, összejövetel, nagy hittanári kongresszus, mi minden nem tartatott érdekében, de prakticze vajmi kevés lett az eredmény. E folyóirat éppen prakticze oldja meg a kérdést, csak minél általánosabban terjedjen el, minél lelkesebben munkálkodjanak benne azok, kik e téren vezér eszméket adni képesek. A folyóirat havonkint 4 ivnyi terjedelemben jelenik meg. Ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, IV. ker. Koronaherczeg-utcza 17. sz.

— A **Magyar Sion** egyházirodalmi jeles havi folyóirat februári füzete a következő bő tartalommal jelent meg: Fractio Panis. Dr. Pethőtől. Állati okosság és emberi ész. Dr. Székely Istvántól. Szent Ambrus, milánói püspök tizenötödik czentenáriumára. Dr. Rézbányay Józseftől. Balázsfi Tamás püspök és egyh. iró élete és müvei. Szabó Ignácztól. Irodalom és müvészet. Dr. Récsey Viktor: Brevis Historia Archivi etc. (a panonhalmi főmonostor levéltárának és hites helyének története.) Ism. Dr. Walter Gyula. — J. K. Zenner S. J.: Die Chorgesänge i. B. d. d. Psalmen. Ism. Dr. Kereszty Viktor. — Dedek Crescens Lajos: Kolostorból kolostorba. Ism. Liberius. — Bäumer. Gesch. d. Breviers. Ism. Dr. Pethő. — Pesch S. J.: Praelect. dogmaticae. VI. kötet. Ism. Dr. Pethó. — Wetzel X. Ferencz népiratai. Ism. Gallovich Jenő. Vegyes közlemények.

A tanitók »Eötvös-alapja.«

A halhatatlan Eötvös József báró emlékét ez évi február hó 2-án (halálának 26. évfordulóján) is hálás kegyelettel ünnepelé a nevéről nevezett »Eötvös-alap országos tanitói egyesület«, mely 21 évi fennállása óta 48,040 forintot nyujtott, részint ösztöndijak, részint segélyösszegek alakjában a hozzáfolyamadóknak s ily módon 284 r. k., 169 ev. ref., 121 ág. ev. 94 izr., 19 g. k. és 10 unitárius vallásu, összesen 697 tanitói család gondjait enyhitette ezenfelül a »Tanitók orsz. árvaházának« költségeihez is 2895 frttal járult és a Magyarországi tanitók« javára 75591 tőkét szerzett.

Ezenkivül a budapesti szállodatulajdonos és vendéglős urak közül az emult tanévben pedig 54-en adtak egy-egy, a budapesti tudomány-egyetemeken, vagy egyéb fő és szakiskolákon tanuló ifjunak ingyen déli ebédet s ily módon 61 vidéki tanitó helyzetén könnyitettek. A fő- és székváros derék polgárai, a szállodás és vendéglős urak, kik e nemes cselekedetük által legalább 6100 frt hasznot adnak az »Eötvös-alap«-nak; ez által igaz hálára kötelezték a hazai tanitóságot.

Ezeken kivül a Pósa asztaltársaság ad egész éven át ingyen ebédet az Orient« szállóban egynek; a »Budai izr. hitközség« pedig 55 frtot ad egynek ingyen ebéddel való ellátására.

Az »Eötvös-alap« m. é bevétele, 11,851 frt. kiadása pedig 15,099 frt volt. Maradék 2752 frt. ebből ösztöndijakra és segélyekre fordit a jelen évben 2340 frtot. Tőkésitett vagyona 59,718 frt; a »Tanitók Háza« alapját képezi 14,886 frt; a »Kossuth-alap« 885 frt. Összes tőkésitett vagyona 75,591 frt. Ösztöndijak és segélyekért folyamodhatnak az egyesület tagjainak gyermekei, illetve özvegyei és árvái f. é. julius 10-ig, a szabadasztalok elnyeréséért szeptember 15-ig.

A néptanitók e jótékony intézetét a legmelegebben ajánljuk a jószivü emberbarátok figyelmébe és pártolásba.

MULATSÁG.

Gazdák bálja Komádiban. Igen szépen sikerült bált rendeztek komádi község gazda lakosai vasárnap 21-én a nagyvendéglő helyiségében. Vidám jó kedv tartotta össze a mulatókat, egész kivilágos viradtig. Jelenvoltak: Nagy Erzsike, Polgár Róza, Páljó Etelka, Pálfi Erzsike, Fekete Ilona, Nagy Ida, Kóti Erzsike és még számosan, a négyeseket 50 pár tánczolta, melynek ügyes rendezéséért Simonyi Zoltánt illeti a dicsőség. — A müsor bohó jelenetekkel tarkitva igen szépen volt össze állitva. E fesztelen mulatság csak a hajnali órákban ért végett. A zenét Mohácsi Ádám ügyesen szervezett bandája szolgáltatta.

Jótékonyczélu mükedvelői előadás Belényesen. Dicséretére válik Belényes társadalmi életének ez a mükedvelői előadás, melyre meghivót vettünk. Nemcsak arról tanuskodik ez, hogy van bennük idealizmus és müvészi hajlam, hanem arról is, hogy ezen a tulnyomóan románok lakta vidéken jó egyetértésben élnek a románok a magyarokkal, kik az intelligenciának jelentékeny részét képezik. Az érdekesnek igérkező előadás müsora a következő:

I. Leány-ostrom. Vigjáték, 1 felvonásban. Irta: Szomaházi István. Személyek: Pongrácz ur: Balku Imre ur. Pongráczné asszony: Nerpsz Anna k. a. Irén kisasszony, a leányuk: Belíczay Irén k. a. Talján, ezredes: Zih József ur. Luiza tánt: Kasolczán Lujza k. a. Huszár ur: Varga Sándor ur. Szobaleány: Varga Margit k. a. Történik Pongráczék lakásán. Ezt követi: Szerenád, Szécsitől. Magánjelenet. Előadva: Kaffka Zseni k. a. által. II. Katonásan. Vigjáték. 1 felvonásban. Irta: Andreánszky J. Személyek: Gárday Albert nyug. huszárőrnagy: Turcsányi Ferencz ur. Jolán, özv. Berendiné: Kaffka Irén k. a. Olga, Nerpsz Ida k. a. unokahugai. Lengei Emil miniszteri titkár: Varga Sándor ur. Huszár Elemér hirlapiró: Zih József ur. Gyuri, inas Gárdaynál * * * Idő: jelenkor. Hely: Gárday lakása. Ezt követi: »Oh ezek a férfiak!« Ilosvaitól. Magánjelenet. Előadja: Grüner Karolina k. a. és »Rákóczy Rodostón,« Váradi-Ábrényitól. Melodráma. Szavalja Kovács Gyula ur. Kisérik zongorán: Kaffka Zseni k. a. Czimbalmon: Papp Róza k. a. Gordonkán: Magyar Gusztáv VI. oszt. gymn. tanuló. III. Virágfakadás. Vigjáték, 1 felvonásban. Irta: Murai Károly. Személyek: Kovács Péter: Balku Imre ur. Mártha, neje: Kaffka Irén k. a. Nelli, unokahuga: Szatmáry Sarolta k. a. Ödön, unokaöcscse: Benedek Laczika. Laczi: Turcsányi Ferencz ur. Katicza, szobaleány: Steer Veturia k. a. Történik egy vidéki városban. Idő: Jelenkor. Helyárak: Oldal ülés és első sor 1 frt 50 kr. Következő négy sorban 1 frt 20 kr. A következő öt sor 1 frt. A többi ülőhely 80 kr. Állóhely 50 kr. Jegyek előre válthatók naponta d. u. 2—3-ig az igazgatói irodában és az előadás estéjén a pénztárnál. Kezdete este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Tánczmulatság Székelyhidon. A székelyhidi kaszinó, a felállitandó »*milléniumi emlékoszlop*« javára nagyobb szabásu tánczmulatságot rendez, melyre a következő meghivót bocsájtották ki: A Székelyhidon felállitandó »milléniumi emlékoszlop« javára a székelyhidi Casinó 1897 február hó 27-én a »Fürdőház« nagytermében »*Bált rendez*« melyre kivül czimzettet s b. családját tisztelettel meghivja a rendezőség. Beléptidij személyenkint 2 kor. Dsaládjegy 5 kor. Kezdete esti 8 órakor.

Farsangi naptár.

Február 27. Tiszti estély a Kereskedelmi Csarnok helyiségében.

Márczius 1. Kath. kör tánczestélye saját helyiségében.

Igazságszolgáltatás.

Asszonyi párbaj.

Ki ne emlékeznék rá, a Somossi Mulató dédelgetett primadonnájára, a szép Karola Czeczíliára? Még nincs egy esztendeje, hogy itt hagyta Budapestet, itt hagyta mindazokat, a kik lelkesedéssel tapsoltak, éljeneztek, valahányszor hangja megcsendült a szinpadou, vagy tánczot lejtett festői trikóban. Elment messze földre, idegen országba, bősz haraggal a szivében, mert a direktorával, s komoly differencziái támadtak, a melyeket csak most intézett el a budapesti törvényszék.

A mult esztendő május 26-án az Asszonyi párbaj czimü operettet adták a Somossy mulatóban. A főszereplők Karola Czeczilia és Reibsberg Hanzi voltak, a kik, mint vetélytársakhoz illik, mindig azon mesterkedtek, hogy mentül több kellemetlenséget okozzanak egymásnak. Karola Czeczilia pár nappal azelőtt férjhez ment Krayhoz, a fölülmulhatatlan majom-emberhez s Reichsberg Hanzi, közvetlenül az előadás előtt valami drasztikus megjegyzést tett erre a házasságra. A mézhetes asszonyt ez a megjegyzés egészen kiforgatta a sodrából s olyat mondott Hanzi kisasszonynak, a mitől állitólag a vér az arczába szökött.

Be is pörölte másnap becsületsértésért a büntető járásbiróságnál, a mely nyomban kitüzte a tárgyalást. Karola asszony éppen fellépni készült, a mikor egy hivatalszolga kézbesitette neki az idéző végzést. Erre a fordulatra nem volt elkészülve, s lelke keserüséggel telt meg. Magához kérette a direktort, s kijelentette, hogy ha Hanzi kisasszony nem vonja vissza a panaszt, ő az nap nem lép föl, mert szertelen izgatottságában nem tudna játszani. A direktor megtagadta a közbenjárást, s Karola asszony legott levetette a trikót s férje, a felülmulhatatlan majomember karján távozott. Másnap Somossy szerződésszegésért bepörölte a VI. kerületi járásbiróságnál s a kikötött ötezer forint bánatpénz megitélését kérte. A mint Karola asszony erről értesült, ő is pörrel támadta meg a directort a hátralékos fizetése erejéig. A tárgyaláson ügyvédje, Veisz Sándor dr. tagadta, hogy Karola asszony megszegte volna a szerződést s tanukkal akarta bizonyitani, hogy valóban olyan izgatott volt, hogy nem léphetett föl. A járásbiró mindazonáltal elmarasztalta Karola asszonyt az ötezer forint bánatpénzben, a viszonkeresetével pedig elutasitotta. Ma tárgyalta az esetet a törvényszék fölebbezési tanácsa, mely Somossyt utasitotta el, mert megokoltnak találta a primadonna izgatottságát. Megitélte a törvényszék Karola asszonynak a hátralékos fizetését is, összesen hatszáz forintott, s igy teljes diadalt aratott a pörben.

REGENY-CSARNOK.

Rab-szerelem.

Franczia regény. 8.

»Ha éhes — mondá hirtelen — akkor mondja meg. Szivesen oda adom kenyeremnek felét.

Nem utasitom vissza mert tegnap este óta egy falatot sem ettem.

Kétfelé törte a kenyeret s udvariasan átnyujtotta Griottenak a szamiószás kosárral együtt.

Sohase restelje magát van nekem még elég.

A fiatal suhancz nem igen kérette magát sokáig s csakugy nyelte a falatokat. A leány leült egy közeli fatörzsre s onnan nézte mosolyogva s látható örömmel az ifju étkezését. Griotte

észrevevén ezt, megszégyelte falánkságát s miután a lenyelt kenyérdarabokra egy hatalmas korty vizet ivott a kezeivel készitett pohár segélyével a friss patakvizből igy szolt:

— Most már jobban érzem magam. . köszönöm kisasszony. . . épen ideje volt, mert már alig tudtam állni lábaimon az éhségtől.

Igazán? mondá a leány. Hát otthon nincs elég enni valója?

Nem mindig volt a rövid felelet.

Colmiertből való?

Nem.

Talán Val- Serveuxből?

Az ifju zavarba kezdett jönni, de a fiatal leány fényes szemeiből kiáradó őszinteség bizalommal töltötte el.

Én Auberive környékéről való vagyok. Ismeri talán ezt a vidéket?

Soha életemben nem jártam arrafelé, de atyám ismeri. Nemde Auberivében van az uj fogház, mely most épül.

E váratlan és hirtelen kérdésre Griotte rendkivül zavarba jött.

Igen. . . azt hiszem. . . Lebegé aiig érthetően kitérő feleletett adva.

Elpalástalhatatlan zavara nem kerülte el a fiatal leány figyelmét, ki nyugtalan fiigyelemmel kezdte ujra vizsgálni a fiatal ember arcsvonásait.

Griotte vére arczába szállt s érezte hogy elpirul a fiatal leány kémlelő tekintete alatt.

Hogy a beszédet más tárgya terelje Griotte ezt kérdezte tőle.

Mit csinál az atyja?

Az apám felelt a furcsa kérdésre a leány.... czipész s jelenleg a val-zerveuxi vásárra készül a mult évben a gurgisi erdő szélén volt a mühelyünk.

Sokan dolgoznak a mühelyben?

Nem csak atyám én s Champenóis a segéd.

Hogy hivják magát?

Engem? Norine-nak. . . Vincard Norinenak hát önt?

Engem? Griottenak?

Hisz ez nem keresztény név. Ez egy meggy fajnak a neve mely nálunk is terem.

Ez a vezeték nevem mondá Criotte röviden.

Ah igen. . . az atyjának a neve.

Atyámnak? sohasem ismertem.

Hát anyját?

Anyám meghalt mondá idegesen.

Az enyém is viszonzá szelid hangon Norine tiz éves voltam mikor meghalt.

Néhány pillanatra csend állt be.

Griotte idegesen rágicsált egy lotépett füszálat a fiatal leány pedig egyik kezét a vizbe mártá s azzal mulatatta magát hogy mezitelen karján végig folyattatta a csillagó vizcseppeket majd átható pillantást vetve Griotte-ra ujra megkeezdte kérdezősködését.

Aukerivében szolgátatban volt?

Igen.

S talán meszökött a gazdájától?

Eltalálta sietett megerősiteni Griotte a nem remélt kibuvót remélvén hogy ezzel vége szakad a zavaró kérdéseknek de nem számitott a fiatal leányok szokásos naiv makacsságára.

Hogy hivták a gazdáját?

Griotte megzavarodva keresett emlékezetében valami valószinü nevet, de hamarosan nem talált s türelmetlenné lett.

Bizony már nememlékszem reá tisztán felelte akadozva.

Norine ajkai gyanakvólag huzódtak félre.

Nagyon rövid emlékező tehetsége lehet mondá szárazon.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király utazása.

Bécs, február 24. (Saját tud. táv.) Király ő Felsége vasárnap utazik Cap-Martinba.

A kolozsvári szenzációs sajtópör.

Kolozsvàr, febr. 24. (Saj. tud. táv.) A Szentmariay, törvényszéki elnök által Pálffy Mihály ügyvéd, a »Közérdek« szerkesztője és 2 társa ellen inditott sajtóper tegnap ért véget a kolozsvári esküdtszék előtt. Rádl Ödön, a magánpanaszok ügyvédje hatalmas beszédben terjesztette elő a vádat. Az esküdtszék Pálffyt vétkesnek mondta ki. A bíróság ítélethozatalra visszavonult.

Gyilkosság egy üzletben.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.) Borzalmas rablógyilkosság történt ma este a fővárosban. Haas V. M. müórást este 7 órakor a Népszinház-utcza 44. szám alatt levö boltjában meggyilkolták. Egy ismeretlen fiatal ember vásárlás ürügye alatt ment be az üzlelbe. Egy alkalmas pillanatban előkapta a felöltője alatt rejtegetett baltáját s az órás fejét egyetlen csapással széthasitotta. Azután még több borzasztó baltacsapást mért a már haldokló emberre. A gyilkos elmenekült. A rendőrség az egész városban lázasan keresi a gonosztevőt, de még eddig nem akadt a gyilkos nyomára.

A törökök hadikészülődése.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv. Konstantinápolyból irják: A török kormány folytatja a mozgósitást. Ma két *sorezredbeli és hét redif* százlóalj kapott parancsot a bevonulásra. A görög határon álló tüzérség parancsnokává és dandár parancsnokká *Riza* basát nevezték ki. Az utóbbi napok folyamán külön vonatok segélyével *hét ágyu* üteget és *öt* sorezredbeli zászlóaljat szállitottak a görög határra északi és keleti Törökországból.

Mozgósitás Oroszországban.

Budapest, febr. 24. (Saj. tnd. táv.) Az odesszai, jekatarinoszlavi, kasbeki és a tifliszi vasutvonalak igazgatóságait utasitották, hogy a fontosabb közlekedési pontokon nagyobb számu kocsikészletet tartsanak tartalékban, a csapatok részére.

A rendelet értelmében az odesszai 52 és a jekatorinoszlavi 53-ik tartalék gyalogdandár legénységet azonnal behivták.

Feltünő az, hogy egy gőzhajózási társaság kereskedelmi és szállitó hajóit Odesszába rendelték.

Örményország határa pedig egészen el van árasztva az orosz lovassággal.

Egy görög sziget blokádja.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.) A Havas-ügynökség Athénből azt jelenti, hogy az angol hajók Cerigo (Kythera) szigetét körülzárva tartják.

Angol fenyegetés.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.) A Havas-ügynökség jelenti Athénből: Az angol hadihajók tegnap Platina előtt demonstráltak, hol Vasszos ezredes főhadiszállássát tartja. Castelli lángban áll.

Görög-barátiság Európaszerte.

Bécs, febr. 24. (Saj. tud. táv.) Az itteni egyetemen Arkadion néven segitő bizottság alakult, melybe görög tanulókon kivül más nemzetiségü tanulók is beléptek. Az egyesület czélja a görögök támogatása. (N. W. T.)

Lemberg, febr. 24. (Saj. tud. táv.) Az itteni egyetemi hallgatók közül többen Krétába utaztak s be fognak lépni önkéntesnek a görög hadseregbe. (N. V. T.)

A czàr Görögország ellen.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.) Az Indépendance Belge-nek diplomataforrásból azt telegráfozzák Pétervárról, hogy a czár teljesen egyetért Vilmos császárnak a krétai kérdésben vallott nézetével. A czár éles szavakkal elitélte a francziák görög-baráti magatartását. (N. W. T.)

A bombázàs után.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.) Angol-, Olasz és Oroszországnak a selinoi táborból viszatért konzulai kijelentették, hogy a felkelők daczára, hogy a görög lobogót feltűzték, a mohamedánokkal egyetértenek ama kivánságban, hogy az európai csapatok által való katonai megszállást az ő területeikre is kiterjesszék, mert csak ez az egy mód van, hogy a rend ismét helyreállittassék és ez alkalommal kijelentették, hogy 300 ember e czélra elegendő lesz. A konzulok a felkelőket megnyugtatni igyekeztek és megértették velök, hogy daczára Görögország fegyveres beavatkozásának, a krétakérdés megoldása kizárólag az európai hatalmak egyetértésétől függ. A konzulok kijelentései a fellkelőkre mély benyomást tettek.

A törökök mozgósitása.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.) A török hadügyminiszter intézkedéséből a harmadik zászlóalj megkapta a mozgósitási parancsot, hogy azonnal induljon a görög határra. A »Szmirna« török hadi hajó szintén parancsot kapott, hogy haladéktalanul Krétába induljon. Ezenkivül még öt szállitó hajó katonákkal, lőszerrel dusan ellátva már tegnap Krétába ment. Az összes hatóságok lázasan dolgoznak, hogy a háboru előkészületeire az intézkedéseket megtegyék.

A német császár a háboru ellen.

Róma, febr. 24. (Saját tudós. távir.) Itteni magasabb körökben elterjedt hirek szerint Vilmos német császár állitólag kijelentette, hogy minden eszközökkel megakadályozza, miként e krétai bonyodalom világháborut csináljon.

Autonómia Krétànak.

Róma, febr. 24. Itteni diplomáczia körökben határozottan hire jár, hogy a hatalmak megegyeztek abban, hogy Kréta szigetét felszabaditják a török uralom alól és autonómiát adnak neki. A hatalmak azt hiszik, hogy e terv megvalósitása ellen a szultánnak sem lennének nagy kifogásai.

Páris, febr. 24. (Saj. tud. táv.) Itt megerősitik azokat a hireket, a melyek szerint a hatalmak teljes autonomia megadásával és keresztény főkormányzó kinevezésével akarják Krétát paczifikálni. Az a javaslat, amelyet erre nézve Anglia tett, nem részletes elaborátom, hanem csupán az autonómiát elvben megadó inditvány, Ezt az elvet a többi hatalmak is magukévá tették.

Politikai körökben azt hiszik, hogy nem lesz nehéz ugy a török, mint a görög csapatoknak

a szigetről való eltávolitását kivinni, az utóbbiakét annál kevésbbé, mert a görög kormány már most is **akcziót indit, hogy a nép körében feltüntesse**, micsoda nagy veszedelemmel és koczkázattal jár a további hadakozás az egész országra nézve. Ez a nézet a görögök között kezd is már terjedni, Athéni jelentések szerint **Vassos ezredes serege már három nap óta minden élelmiszer nélkül van.**

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.

Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8^{43} regg.. 2^{37} éjjel, személyvonat 11^{32} d. e., 2^{23} d. u., 11^{33} éjjel.

Kolozsvár felé gyorsvonat 7^{15} este, 2^{18} éjjel, vegyesvonat 1^{22} d. u.. személyv. 3^{56} délután, 2^{06} éjjel.

Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10^{20} d. e., 4^{25} d. u., vegyesvonat 7^{39} este.

Belényes-Vaskóh* felé vegyesvonat 4^{25} reggel, 1^{48} d. u.

Érmihályfalva felé vegyesvonat 6^{50} r., 4^{35} d. u.

Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1^{35} d. u.

Vonat érkezik Nagyváradra.

Budapest-Püspökiadány felől gyorsvonat 7^{08} este, 2^{11} éjjel, személyvonat 7^{22} reggel, 3^{42} d. u., 1^{48} éjjel.

Kolozsvár felől gyorsvonat 2^{30} éjjel, 8^{38} reggel, személyvonat 10^{44} éjjel, 11^{27} d. e. vegyesvonat 8 reggel.

Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8^{30} r., személyvonat 9^{32} d. e., 5^{30} d. u.

Vaskóh-Belényes* felől vegyesvonat 11^{05} d. e. 9^{13} este.

Érmihályfalva felől vegyesvonat 8^{20} r., 9^{14} este.

Gyoma-Kót-Ősi felől vegyesvonat 10^{05} d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

KÖZGAZDASÁG.

Uj méhészeti szakmüvek.

(Közli: **Mártonfalvi.**)

A millennium év két nagyszabásu és diszes könyvvel gazdagitá a magyar könyvpiaczot, melyre méltán büszke lehet a méhészeti szakirodalom.

Egyik br. Ambrózy »A Méh«* cz. vaskos kötete, mely fényes kiállitása tekintetében versenyez a külföldnek e szakbavágó legdiszesebb könyveivel, tartalmát tekintve pedig meg van azon megbecsülhetetlen értéke, hogy minden izében önálló, eredeti. Amit br. Ambrózy Béla, méhészetünk oszlopos tagja, évek hosszu során a legodaadóbb megfigyelésből, öntapasztalata gazdag kincstárába felhalmazott — néha 1000 törzset kezelt — azt helyezi le e könyvbe s adja át szives emlékként »Magyarország méhészének.«

Előhaladott gyakorlati méhészeknek való főleg e munka, kiket a bő méznyerés fogásaira tanit ki s erőteljesen figyelmeztet a méhészet gazdasági fontosságára: »őszintén elismerem, mikép a hetvenes években, gazdasági életünk példátlan küzködései közt egyedül a méhészetnek köszönhettem, hogy Izrael népe nálam fel nem vonta sátorait«.

A másik mü Sötér Kálmán »A méh és világa« cz. kolosszális méhészeti könyve.

A »kolosszális« szó itt nem dagályos jelző.

Eddig két kötet jelent meg, nagy nyoczadalaku, tömött nyomásu, gazdagon illusztrált: 1114. oldal, Papirja, nyomása és kötése a modern technika hatalmának és izlésének egyik diadala.

És ez még csak az elméleti rész. A gyakorlati rész ismét két ily hatalmas kötetet fog alkotni.

Ez már encyclopaediája a méhészeti ismereteknek, — az encyclopaediák szaggatottsága és unalmassága nélkül. Ellenkezőleg, — a rengeteg anyaghalmaz világos logikai sorrendben, szorosan tudományos és egységes feldolgozásban; de oly érdekfeszitően banyalodik le szemeink előtt, hogy abban nemcsak a méhész, de bármely természetbuvár is sok gyönyört s az intelligens olvasóközönség jó része talán alig sejtett csodákra bukkan.

Néhány felette érdekes szószerinti szemelvény e mü bevezetéséből erről bárkinek is fogalmat nyujthat.

Először néhány töredék az előszó és bevezetésből:

Előszó.

Egy porszemet a mindenségből, — egy igénytelen rovart mutatok be az olvasónak; feltárom a rejteket, melyek otthona e müvész rovarnak és mühelye bámulatot keltő alkotásainak; ezt a kis családi szentélyt, mely annál érdekesebb minél mélyebben tekintünk bele: egy külön világ ez, benépesitve parányi müvészekkel, tele meglepő dolgok és tüneményekkel, tele csodákkal . . .

A méhet és annak saját világát fogom bemutatni.

* * *

Amit a méhekről összeirtak, az rengeteg vastag fóliánsok, müvei régmult idők világhirü természetbuvárainak és az ujabb kor vivmányai — egy-egy emberélet gyümölcse; górcső után készült rajzok, melyekért szemevilágát áldozta fel a tudós vizsgálódó és nagy terjedelmü irodalom egész könyvtár.*

Mikor kezdett az ember a méhekkel foglalkozni? az idők mystikus homálya még csak sejtenünk sem engedi; de a mennyire az emlékezet s traditiók terjednek és a honnét csak jelképi, irásbeli vagy bármiféle monumentumok maradtak fenn: a méhekkel minden korban és minden irányban találkozunk; alig van az élő és kihalt nemzetek sorában csak egy is amelynek emlékei közt a méheknek nyomára ne akadnánk.

Kezdve az ó-egyptomi és assyr hieroglypheken és az irás legrégibb példányain, a berlini császári gyüjteményben őrizet papyrusokon találkozunk a méhekkel már az ó-szövetség és Zoroaster könyveiben, bele vannak szőve az induś hitregekbe,** a pogány mythosba, a koránba;*** beszélnek róluk a legrégibbb görög és római irók, megénekelték őket a költők meg vannak örökitve czimereken, pénzeken, jelvényeken, okiratokon és élnek ember emlékezet óta a közmondasokban és példabeszédeben is.

Már Aristoteles nagy bámulója volt a méhnek, Plinius pedig a rovarvilág királyát látja benne, mely álmélkodásunkat méltan megérdemli és hasonló értelemben szólnak a méhekről az ujabb kor irói is.

A tudós Moraldi igy vezeti be a méhekkel foglalkozó emlékiratát: a természetvizsgálók által ismert összes rovarok közül legnagyobb csodálatot érdemelnek a méhek; természeti ösztönük, a rend, mely munkálkodásaikban nyilvánul, kormányrendszerük, szorgalmuk és müveiknek bámulatot keltő müvészete, — szóval, minden sajátságaik magukra vonták a régi és ujabb világbölcsek figyelmét egyaránt.

A halhatatlan Réaumur pedig azt mondja, hogy a méheknek oly szerep jutott a rovarok faunájában, a milyet a rómaiak viseltek a többi nemzetek közt; természetes tehát, hogy annyit beszél és ir róluk a világ; — továbbá: hogy minden kiváncsiság és a tudásnak minden vágya nélkül kellene születnünk, ha látván a kis méhet, nem óhajtanánk behatolni a titokba, hogyon müvelhet ez oly csodadolgokat.

Minél közelebbről ismerkedett meg az ember a méhekkel, annál inkább érdeklődött iránt uk; az általános kiváncsiság most már különvált irányokban kezdett nyilvánulni, — a zoologusok felismerték a kis méhek nagy fontosságát s az entomologusokat meglepték az igénytelen külsejü rovar bámulatot keltő sajátságai; az anatomust, physiologust érdekelte a parányi gépezet csodás szerkezete és annak még csodálatosabb müködése; psychologust az ösztön és értelem meglepő nyilvánulásai; a philosophust a komoly következetesség; a költőt a mysticismus; a mióta pedig kiderült, hogy mily fontos szerep jutott e tekintetben a méheknek: a mezei gazdát, kertészt és gyümölcstermelőt is azok a megbecsülhetlen szolgálatok, melyeket a virágok termékenyitésével teljesitenek.

A gazdag időtöltésből, a szegény hasznos pihenésképen foglalkozott a méhekkel, azoknak pedig, akik feledést,, vigasztalást kerestek ebben és a magány után vágyóknak, vagy szemlélődőknek, a kik a méhészethez fordultak, száma nincsen.

Mindenki talál a méhekben valamit, a mi különösen és legközelebbről érdekelte, a theologusok az Isten nagyságát: a moralisták a legszebb erkölcsi példákat; a politikusok a legtökéletesebb kormányformát; a müvészek, aestheticusok, mathematicusok az épitkezésben nyilvánuló magas müvészetet és kifogástalan mértani idomokat bámulták; a paedagogusok példaképen hivatkoztak reájuk; legnagyobb volt pedig a természetbarátok száma, akik különösen azért találták érdekesnek a méhek világát, mert az e nagy világnak parányi, de meglepően hü mása, saját légkörrel, meleggel csapadékkal, természeti tüneményekkel, saját uralkodóval és a létért kemény harczot vivó bent lakókkal.

(Vége köv.)

* Megrendelhető a szerzőnél Temes-Gyarmathán: a füzve 3 frt.

* Vuber F. a nagy méhismerő, már 100 év előtt joggal mondhatta, hogy sem nemzetnek, sem országnak nem akadt annyi történetsirója, mint e szorgalmes rovarok köztársaságának.

** Wischnn megjelenésének egyik alakja a kék méh, a paradicsomban bedig — Sitana hegyén és Cridavana berkeiben csendes méhzsongás zenéje tölti be az illatos levegőt,

*** A XVI. Sura »A méh« czimét viseli — s az álatok között az egyetlen méh, a melyhez Allah kőzvetlenül szólott.

Tavaszi munkák. Mindenütt megkezdődtek a tavaszi munkálkodások. A szőlőnyitás is megkezdődik a jövő hónapban, ugy szintén a szőlők száraz ojtása. A nagyváradi szőlőtelepen is nemsokára hozáfognak a munkálkodásokhoz, hogy a szőlőtulajdonosoknak ne legyen hiánya sem ültető anyag, sem munkás hiányában. A vidékről már nagy számmal jelentkeztek az állandó munkások, kik a szőlőmivelés minden ágában óhajtják kiképezni magukat.

Nagyváradi hetivásár

Vásári árjegyzék a nagyváradi piaczon 1897. február 23-ik napján tartott vásárban eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Ó buza 7.50 Uj buza 7.40 Kétszeres buza, 5.80—5.70 Rozs 5.70—5.60 Árpa 4.10—4.00 Zab 5.10.—500 Tengeri 3.40 uj 3.30 Borsó 13.— Lencse 15·00 Bab 6·80. Köleskása 12.00 Burgonya 2.40. 100 kiló Lángliszt 13.70. Zsemlyeliszt 13.20 Fehérkenyér liszt 12.20 Barnakenyér liszt 11.20 széna fuvarral 2.50. Szalma fuvarral 1.50 Szalonna 57.— 6 kiló zsupp-szalma 0.8 1.50 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tüzifa bikk 3·10, tölgy 2·90, cser 3·35. 100 kiló marhahus —.52. Öntött gyertya —.54.0 Lámolaj —·50. Egy liter bor ó 50, uj 40 pálinka 36 szilvapálinka 30, szesz 85. Egy métermázsa kősó 10.70, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagyu 34.—, szappan 25.—, birka gyapju —00 magyar gyapju 00·—. Egy hektoliter ó-bor 34.00 uj bor 21·—, mész 1.00, kemény faszén 1.70, puha faszén ·—, kendermag 7.00 köles 5.00 repcze 11.50, dió 18·—, mogyoró —,— aszu szilva 20·—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 62, sertéshus 52, juh-hus 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 30, bors 1·10, paprika 1·50 barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 0.00 mm. Luczernamag — —. frtig, 1 mm. Lóhere —·—·— 1 mm Burgondi —.

Marha ártáblázat 1897. február 23-ról egy pár első rendü jármas ökör 250—300 egy pár másodrendü jármas ökör 190. 240 egy pár harmadrendü jármas ökör 100, 180. 1 pár fejős tehén 74—170. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 62—80 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65, 1 drb. veres borju 8—14 1 drb. fél éves borju 16—26. 1 drb egy éves borju 23—36. két éves borju 32. 58. 1 drb. hizott sertés 48, 80. 1 pár fél éves 18. 23 1 pár egy éves sertés 34· 46, 1 pár két éves sertés 56·78, egy drb. jó igás ló 55 80, 1 pár ökörbőr 15—22. egy pár tehénbőr 10—16 borjubőr 4—6,— 1 pár lóbőr 6.—10. 1 pár juh bőr 0.00—0.00

Forgalmi kimutatás 1897. évi február hó 23-ról: Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 200 hltr, árpa 50 hltr

a szigetről való eltávolitását kivinni, az utóbbiakét annál kevésbbé, mert a görög kormány már most is **akcziót indit, hogy a nép körében feltüntesse**, micsoda nagy veszedelemmel és koczkázattal jár a további hadakozás az egész országra nézve. Ez a nézet a görögök között kezd is már terjedni, Athéni jelentések szerint **Vassos ezredes serege már három nap óta minden élelmiszer nélkül van.**

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8^{43} regg.. 2^{37} éjjel, személyvonat 11^{32} d. e., 2^{23} d. u., 11^{33} éjjel.	**Budapest-Püspökladány** felől gyorsvonat 7^{08} este, 2^{11} éjjel, személyvonat 7^{32} reggel, 3^{42} d. u., 1^{48} éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7^{15} este, 2^{18} éjjel, vegyesvonat 1^{22} d. u.. személyv. 3^{56} délután, 2^{06} éjjel.	**Kolozsvár** felől gyorsvonat 2^{30} éjjel, 8^{35} reggel, személyvonat 10^{44} éjjel, 11^{27} d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10^{20} d. e., 4^{25} d. u., vegyesvonat 7^{30} este.	**Arad-Szeged-Csaba** felől vegyesvonat 8^{30} r., személyvonat 9^{32} d. e., 5^{30} d. u.
Belényes-Vaskóh* felé vegyesvonat 4^{25} reggel, 1^{48} d. u.	**Vaskóh-Belényes*** felől vegyesvonat 11^{05} d. e. 9^{13} este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6^{50} r., 4^{35} d. u.	**Érmihályfalva** felől vegyesvonat 8^{20} r., 9^{14} este.
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1^{35} d. u.	**Gyoma-Kót-Ősi** felől vegyesvonat 10^{05} d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

KÖZGAZDASÁG.

Uj méhészeti szakmüvek.

(Közli: **Mártonfalvi.**)

A millennium év két nagyszabásu és diszes könyvvel gazdagitá a magyar könyvpiaczot, melyre méltán büszke lehet a méhészeti szakirodalom.

Egyik br. Ambrózy »A Méh«* cz. vaskos kötete, mely fényes kiállitása tekintetében versenyez a külföldnek e szakbavágó legdiszesebb könyveivel, tartalmát tekintve pedig meg van azon megbecsülhetetlen értéke, hogy minden izében önálló, eredeti. Amit br. Ambrózy Béla, méhészetünk oszlopos tagja, évek hosszu során a legodaadóbb megfigyelésből, öntapasztalata gazdag kincstárába felhalmazott — néha 1000 törzset kezelt — azt helyezi le e könyvbe s adja át szives emlékként »Magyarország méhészének.«

Előhaladott gyakorlati méhészeknek való főleg e munka, kiket a bő méznyerés fogásaira tanit ki s erőteljesen figyelmeztet a méhészet gazdasági fontosságára: »őszintén elismerem, mikép a hetvenes években, gazdasági életünk példátlan küzködései közt egyedül a méhészetnek köszönhettem, hogy Izrael népe nálam fel nem vonta sátorait«.

A másik mü Sötér Kálmán »A méh és világa« cz. kolosszális méhészeti könyve.

A »kolosszális« szó itt nem dagályos jelző.

Eddig két kötet jelent meg, nagy nyoczadalaku, tömött nyomásu, gazdagon illusztrált: 1114. oldal, Papirja, nyomása és kötése a modern technika hatalmának és izlésének egyik diadala.

És ez még csak az elméleti rész. A gyakorlati rész ismét két ily hatalmas kötetet fog alkotni.

Ez már encyclopaediája a méhészeti ismereteknek, — az encyclopaediák szaggatottsága és unalmassága nélkül. Ellenkezőleg, — a rengeteg anyaghalmaz világos logikai sorrendben, szorosan tudományos és egységes feldolgozásban; de oly érdekfeszitően banyalodik le szemeink előtt, hogy abban nemcsak a méhész, de bármely természetbuvár is sok gyönyört s az intelligens olvasóközönség jó része talán alig sejtett csodákra bukkan.

Néhány felette érdekes szószerinti szemelvény e mü bevezetéséből erről bárkinek is fogalmat nyujthat.

Először néhány töredék az előszó és bevezetésből:

Előszó.

Egy porszemet a mindenségből, — egy igénytelen rovart mutatok be az olvasónak; feltárom a rejteket, melyek otthona e müvész rovarnak és mühelye bámulatot keltő alkotásainak; ezt a kis családi szentélyt, mely annál érdekesebb minél mélyebben tekintünk bele: egy külön világ ez, benépesitve parányi müvészekkel, tele meglepő dolgok és tüneményekkel, tele csodákkal . . .

A méhet és annak saját világát fogom bemutatni.

* * *

Amit a méhekről összeirtak, az rengeteg vastag fóliánsok, müvei régmult idők világhirü természetbuvárainak és az ujabb kor vivmányai — egy-egy emberélet gyümölcse; górcső után készült rajzok, melyekért szemevilágát áldozta fel a tudós vizsgálódó és nagy terjedelmü irodalom egész könyvtár.*

Mikor kezdett az ember a méhekkel foglalkozni? az idők mystikus homálya még csak sejtenünk sem engedi; de a mennyire az emlékezet s traditiók terjednek és a honnét csak jelképi, irásbeli vagy bármiféle monumentumok maradtak fenn: a méhekkel minden korban és minden irányban találkozunk; alig van az élő és kihalt nemzetek sorában csak egy is amelynek emlékei közt a méheknek nyomára ne akadnánk.

Kezdve az ó-egyptomi és assyr hieroglypheken és az irás legrégibb példányain, a berlini császári gyüjteményben őrizet papyrusokon találkozunk a méhekkel már az ó-szövetség és Zoroaster könyveiben, bele vannak szőve az indus hitregekbe,** a pogány mythosba, a koránba;*** beszélnek róluk a legrégibbb görög és római irók, megénekelték őket a költők meg vannak örökitve czimereken, pénzeken, jelvényeken, okiratokon és élnek ember emlékezet óta a közmondasokban és példabeszédeben is.

Már Aristoteles nagy bámulója volt a méhnek, Plinius pedig a rovarvilág királyát látja benne, mely álmélkodásunkat méltan megérdemli és hasonló értelemben szólnak a méhekről az ujabb kor irói is.

A tudós Moraldi igy vezeti be a méhekkel foglalkozó emlékiratát: a természetvizsgálók által ismert összes rovarok közül legnagyobb csodálatot érdemelnek a méhek; természeti ösztönük, a rend, mely munkálkodásaikban nyilvánul, kormányrendszerük, szorgalmuk és müveiknek bámulatot keltő müvészete, — szóval, minden sajátságaik magukra vonták a régi és ujabb világbölcsek figyelmét egyaránt.

A halhatatlan Réaumur pedig azt mondja, hogy a méheknek oly szerep jutott a rovarok faunájában, a milyet a rómaiak viseltek a többi nemzetek közt; természetes tehát, hogy annyit beszél és ir róluk a világ; — továbbá: hogy minden kiváncsiság és a tudásnak minden vágya nélkül kellene születnünk, ha látván a kis méhet, nem óhajtanánk behatolni a titokba, hogyon müvelhet ez oly csodadolgokat.

Minél közelebbről ismerkedett meg az ember a méhekkel, annál inkább érdeklődött iránt uk; az általános kiváncsiság most már különváltirányokban kezdett nyilvánulni, — a zoologusok felismerték a kis méhek nagy fontosságát s az entomolugusokat meglepték az igénytelen külsejü rovar bámulatot keltő sajátságai; az anatomust, physiologust érdekelte a parányi gépezet csodás szerkezete és annak még csodálatosabb müködése; psychologust az ösztön és értelem meglepő nyilvánulásai; a philosophust a komoly következetesség; a költőt a mysticismus; a mióta pedig kiderült, hogy mily fontos szerep jutott e tekintetben a méheknek: a mezei gazdát, kertészt és gyümölcstermelőt is azok a megbecsülhetlen szolgálatok, melyeket a virágok termékenyitésével teljesitenek.

A gazdag időtöltésből, a szegény hasznos pihenésképen foglalkozott a méhekkel, azoknak pedig, akik feledést., vigasztalást kerestek ebben és a magány után vágyóknak, vagy szemlélődőknek, a kik a méhészethez fordultak, száma nincsen.

Mindenki talál a méhekben valamit, a mi különösen és legközelebbről érdekelte, a theologusok az Isten nagyságát: a morálisták a legszebb erkölcsi példákat; a politikusok a legtökéletesebb kormányformát; a müvészek, aestheticusok, mathematicusok az épitkezésben nyilvánuló magas müvészetet és kifogástalan mértani idomokat bámulták; a paedagogusok példaképen hivatkoztak reájuk; legnagyobb volt pedig a természetbarátok száma, akik különösen azért találták érdekesnek a méhek világát, mert az e nagy világnak parányi, de meglepően hü mása, saját légkörrel, meleggel csapadékkal, természeti tüneményekkel, saját uralkodóval és a létért kemény harczot vivó bent lakókkal.

(Vége köv.)

Tavaszi munkák. Mindenütt megkezdődtek a tavaszi munkálkodások. A szőlőnyitás is megkezdődik a jövő hónapban, ugy szintén a szőlők száraz ojtása. A nagyváradi szőlőtelepen is nemsokára hozáfognak a munkálkodásokhoz, hogy a szőlőtulajdonosoknak ne legyen hiánya sem ültető anyag, sem munkás hiányában. A vidékről már nagy számmal jelentkeztek az állandó munkások, kik a szőlőmivelés minden ágában óhajtják kiképezni magukat.

Nagyváradi hetivásár

Vásári árjegyzék a nagyváradi piaczon 1897. február 23-ik napján tartott vásárban eladott termesztmények és élelmiszereknek.

Ó buza 7.50 Uj buza 7.40 Kétszeres buza, 5.80—5.70 Rozs 5.70—5.60 Árpa 4.10—4.00 Zab 5.10.—500 Tengeri 3.40 uj 3.30 Borsó 13.— Lencse 15·00 Bab 6·80. Köleskása 12.00 Burgonya 2.40. 100 kiló Lángliszt 13.70. Zsemlyeliszt 13.20 Fehérkenyér liszt 12.20 Barnakenyér liszt 11.20 széna fuvarral 2.50. Szalma fuvarral 1.50 Szalonna 57.— 6 kiló zsupp-szalma 0.8 1.50 kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tüzifa bikk 3·10, tölgy 2·90, cser 3·35. 100 kiló marhahus —.52. Öntött gyertya —.54.0 Lámolaj —·50. Egy liter bor ó 50, uj 40 pálinka 36 szilvapálinka 30, szesz 85. Egy métermázsa kőső 10.70, nyers fagygyu 24.—, olvasztott fagyu 34.—, szappan 25.—, birka gyapju —00 magyar gyapju 00·—. Egy hektoliter ó-bor 34.00 uj bor 21·—, mész 1.00, kemény faszén 1.70, puha faszén ·—, kendermag 7.00 köles 5.00 repcze 11.50, dió 18·—, mogyoró —,— aszu szilva 20·—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 62, sertéshus 52, juh-hus 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 30, bors 1·10, paprika 1·50 barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 0.00 mm. Luczernamag — —. frtig, 1 mm. Lóhere —·—·— 1 mm Burgondi —.

Marha ártáblázat 1897. február 23-ról egy pár első rendü jármas ökör 250—300 egy pár másodrendü jármas ökör 190. 240 egy pár harmadrendü jármas ökör 100, 180. 1 pár fejős tehén 74—170. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 62—80 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—65, 1 drb. veres borju 8—14 1 drb. fél éves borju 16—26. 1 drb egy éves borju 23—36. két éves borju 32. 58. 1 drb. hizott sertés 48, 80. 1 pár fél éves 18. 23 1 pár egy éves sertés 34·46, 1 pár két éves sertés 56·78, egy drb. jó igás ló 55 80, 1 pár ökörbőr 15—22. egy pár tehénbőr 10—16 borjubőr 4—6,— 1 pár lóbőr 6.—10. 1 pár juh bőr 0.00—0.00

Forgalmi kimutatás 1897. évi február hó 23-ról: Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 200 hltr, árpa 50 hltr

---

* Megrendelhető a szerzőnél Temes-Gyarmathán: 3 a füzve 3 frt.

* Vuber F. a nagy méhismerő, már 100 év előtt joggal mondhatta, hogy sem nemzetnek, sem országnak nem akadt annyi történetsirója, mint e szorgalmes rovarok köztársaságának.

** Wischnu megjelenésének egyik alakja a kék méh, a paradicsomban bedig — Sitana hegyén és Cridavana berkeiben csendes méhzsongás zenéje tölti be az illatos levegőt,

*** A XVI. Sura »A méh« czimét viseli — s az állatok között az egyetlen méh, a melyhez Allah közvetlenül szólott.

zab 50 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 400 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 70 drb, félhizott 90, sovány 230, süldő 300, malacz 330, hizott marha 14, jármas ökör 470, fejős tehén 300, borju 252, bivaly 10, juh és kecske 80 ló 409.

Terménytőzsde.

Budapest, február 24.

Buza őszre, bácskai	7.85
» őszre, északi	7.36
» október-novemberre, bácskai	6.55
» okt.-nov.-re északi	3.84
Rozs őszre bácskai	10.95
Rozs őszre, északi	7.07
Tengeri, okt.-nov.-re, bácskai	7.37
» okt.-nov.-re, északi	6.57
Repcze október-novemberre, bácskai	3.86
» okt.-nov.-re, északi	11.00

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897 febr. 24-én.

Magyar aranyjáradék 4%	121.50
Magyar koronajáradék	98.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	122.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	97.25
Italmérési jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	149.—
Tiszaszabályozási é szegedi sorsjegy kölcsön	137.50
Osztrák járadék papirban	100.75
Osztrák járadék ezüstben	123.—
Osztrák járadék aranyban	123.—
Tsztrák korona járadék	100.20
1860. osztrák államsorsjegyek	141.50
Osztrák magyar bankrészvény	945.—
Magyar hitelbank részvény	392.—
Osztrák hitelintézeti részvény	359.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	341.26
20 frankos arany (Napoleondor)	9.52
Német birodalmi márka	58.72½
London vista	119.95
Páris vista	47.65
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsém a tisztelt olvasóközönségnek tudomására juttatni, miszerint

Nagyváradon, Nagy-Teleky-utcza 433. szám alatt, (Kepes-ház)

a mai kor kivánalmainak teljesen megfelelően berendezett

lakatos-műhelyt

nyitottam, melynek folytán elvállalok minden e szakmába vágó munkák készitését.

Nevezetesen: **épületmunkákat, szivattyus kutakat, balcon** (erkély), **lépcső, kert, sir** és másnemü **rácsokat** az adott rajzok vagy választandó minták szerint a legegyszerübbtől a legdiszesebb és **szolid, izléses kivitelben.**

Továbbá mindennemü **takarék- és asztaltüzhelyeket** háztartási czélokra, valamint **vendéglősök** és **kávéházasok** részére. — Ezeken kivül jó minőségü **pléhkályhák, füstcsövek, tüzelő, hamu-** és **sütőkemencze ajtók,** ugyszintén **üstházakat, megrendelésre jntányosan készitek.**

Javitásokat gyorsan és olcsón teljesitek.

Biztositva a t. olvasót arról, miszerint a megrendelt munkákat mindenkor a lehető legkielégitőbb pontossággal eszközölni s ezáltal a bizalmat kiérdemelni legfőbb törekvésem leend magamat ugy épitő iparostársaim mint a t. közönségnek, ismerőseimnek és barátaimnak jóakaratu pártolásába ajánlva s becses megrendeléseiket remélve és kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Dévald Béla,
lakatos-mester.

52—2—5

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megrőtálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkenti árban mindenütt gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, BUDAPEST.

290—23—56

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve: *Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.* Kitüntetve: *Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.*

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherczeg és Klotild főherczegasszony ő császár és királyi fenségeinek udvari szállitója

BUDAPEST, IV. ker., Váczi-utcza 14-ik szám. — Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat.

Monstrancziák, stáczióképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstranczia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el.

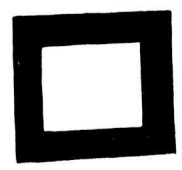
Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök. (242) 16—52

Műhimzés.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.

Az eredeti hiányos. /Részletes felsorolás a tekercs elején-végén található./

H - 4552

Az eredeti hiányos. /Részletes felsorolás a tekercs elején-végén található./